

vifer paa, at man ogsaa der har Opmærksomheden henvendt paa disse sociale Reformer, men at man der ligesom viger tilbage for at tage fat paa dem, idet man føler, hvor overordentlig stor den Op-gave er, man skal til at behandle. Det er derfor ikke forunderligt, at der herfter en vis Til-bøielighed til at udsætte Sagen fra Aar til Aar. Danmark er jo imidlertid ikke saa stort med Hen-syn til Folkemængde, og der kan vel heller ikke siges Andet, end at Førtigdommen forholdsvis ikke er saa meget stor her, saa at disse to Momenter ville gjøre det lettere for den danske Stat at paabegynde et Forsøg end for de Stater, der tælle mange Millioner af Fattige og endnu flere Mil-lioner Individuer. I Modsetning til, hvad den høit-ærede Minister ansøgte, maa jeg saaledes udtale som min fulde Overbevisning den Formening, at, naar denne Sag kommer i et Udvalg, vil den være kommet et lille Skridt videre. Jeg tror virkelig, at der derved, uden at der just vækkes lyse Forhaabninger i den fattige Del af Befolkningen her i Landet, vil blive givet dem en Slags Trøst i den Ret-ning, at det dog ikke vil være ret mange Aar, før dette Lovforslag eller et lignende virkelig vil blive gennemført. Jeg tror, at en Drøftelse fra mange Sider og en Diskussion om dette Emne vil have gode og, om jeg maa bruge det Udtryk, beroligende Følger. Jeg skal meget aabent erklære, at, naar jeg beredvillig er gaaet med til Indbringelsen af Lovforslaget, er det slet ikke, fordi jeg har ventet, at det skulde blive gennemført som Lov iaar, men fordi jeg har villet gjøre Mit til, at man nu begynder at optage Sagen til en mere virksom Drøftelse, end den har været Gjenstand for, siden Arbejderkommissionen afgav sin Betænkning. Man kan jo rette Blikket paa forskellige Klasser af Samfundet, som have en Hjælp nødvendig. Jeg har oftere udtalt det her i Thinget og da, ligesom jeg agter at gjøre det idag, inddelt de Individuer, som bør have Hjælp, i tre Klasser; Værnene — det er Noget, der følger af sig selv, og som jeg derfor ikke behøver at omtale, — de Syge, og de Gamle. Det har jo viist sig gennem den Virksomhed, som har udfoldet sig blandt Jagfor-eningerne, der ere stiftede rundt omkring i Landet, at der hos disse Foreningers Medlemmer har været langt overveiende Tilbøielighed til at betale et vist aarligt Tilskud til Syge-, Begravelseskasser o. L., medens der forunderligt nok har viist sig stor Modvillie mod at tænke forud paa, naar den Tid kommer, da man bliver gammel og ude af Stand til at udføre det daglige Arbejde. Men selv paa Sygehjælpens Omraade, kan det jo ikke siges, at Staten rent har trukket sig tilbage; thi der gives jo dog enkelte Slags Sygehuse, som nyde Statsunderstøttelse, f. Ex. for de Sinds-syge og i det Hele Anstalter for abnorme Syg-domme, saa at det i det Punkt ikke er noget Fornuendeeligt i, at der tales om Hjælp fra Statens Side. Men retter man Diet mod

de Gamle og spørger: Er det nu ikke rigtig og paa Tide, at Staten træder hjælpende til der, vil det ses, at i det fremlagte Lovforslag er der lagt forskellige Principer til Grund: Selvhjælp, en obligatorisk eller tvungen Selvhjælp og en Understøttelse fra Staten. Der er jo ikke Tvivl om, at enhver Reform paa dette Omraade maa være baseret paa Selvhjælp; men der er derimod en overordentlig berettiget Tvivl om, hvorvidt den Understøttelse, som Staten for sin Andel skal give, skal være tvungen eller frivillig. Jeg erklærer, at det tiltaler min egen Følelse langt mere — jeg har oftere udtalt det ogsaa her i Salen — at holde paa Frivillighe-dens Princip; men Frivillighedens Princip fordrer, at de Individuer, til hvilke Frivilligheden er overladt, ogsaa opfylde den Del af Forpligtelsen, der paa-hviler dem. Kommer man derimod gennem Er-faringen — og der foreligger jo nu en Del Aars Erfaring ogsaa her i Danmark — til det Resultat, at de unddrage sig fra at opfylde en Pligt mod sig selv, den Pligt, at sørge for den Tid, som kommer, for sin Alderdom, saa tror jeg ogsaa nok, at denne Opfattelse af Sagen for en overordentlig Del kan svække alle de Angreb, der ere gjorte paa dette Lovforslag, paa den deri indeholdte Indførelse af de tvungne Indskud. Det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 2den Valgkreds (S. Page) har jo iforgaars her i Salen fremdraget Exempler paa, at der i den Kreds, hvor han virker, havde dannet sig private Alderdomsforsørgelseskasser, hvor Kommunerne gave et Tilskud, baseret paa en frivillig Selvhjælp af de Indvaanere, der vare i den Kreds; men der var meget Faa, saa at lige slet Ingen, der havde benyttet den. Endelig er det en Kjendsgjerning, at der blandt dem, der stiftede sig en Alderdoms-forsørgelse i Livrenteanstalten, kun er et overor-dentlig ringe Antal af den Klasse, som man kan hense til den mindre Bemidlede; det er næsten udelukkende de mere Bemidlede, der stiftede sig mod Alderdommen ved en Livsfor sikring, og at man allerede for Aar tilbage ogsaa har næret en vis Frygt for, at Frivillighedens Vej kunde være farlig paa dette Punkt, vifer jo den Fremgangs-maade, som de desværre nu næsten forsvundne gamle Laug havde valgt, idet der trindt om i deres Love fandtes den Bestemmelse, at Laugets Kasse skulde støtte de Gamle og Alderssvage, der hørte til Lauget. De eksistere ikke mere, og vi staa nu paa en fuldstændig fri Vej i denne Retning, hvor det er overladt til hvert Individ at gjøre og lade, som han vil. Det, at blive tvungen, kan man jo nok fremsætte som Noget, der ikke burde finde Sted; men Tvang bør for-nuftigvis finde Sted der, hvor Vedkommende ikke af egen god Villie vil gjøre sin Pligt. Særligt var det med en overordentlig stor Fornøielse, at jeg hørte den høitærede Ministers Foredrag om denne Sag. Jeg beleer aldeles alle de Grunde,